

Җентерү ялав

Муркаш район хаҗачё

1944 җулхи майн 5-мёшёнченпе тухать

3 (7643) №

Юн кун, 2009 җулхи январён (кярлач) 14-мёше

Хакё ирёклё

Раҗсейре

Тярәшуллә, ёҗчен

Район 65 җул тултарнә ятпа – конкурс

Украина килёшеве ала пусна

Кәҗал Украина власёсем Раҗсее җеҗ мар, Европана та хәратса пәрәхрөс: тытрөс те, никама систермесөс-асәр-хаттармасәр Раҗсей Европана транзит йөркипе услакан газ пәрәхөсене «питөрсө» хучөс, станцисене ёҗлеттерме чарчөс.

Унччен вара, «Газпром» пөлтөрнөчө, Украина пөлтөрөх усласа ситөрнө газшан пухәннә парәма татма та шутламасәр, Европәри сөршывсене валеҗмелли Раҗсей газне вәрлама пуҗларө...

Европа сөр-шывөсем, пөр кәмәллән тенө пекех, газпа савнашкәл «шүтленөшөн» пәлханма тата Украинана сивлеме пуҗларөс.

Еврокомисси җеҗ үкөтө көртме пултарчө украинсене. Январөн 12-мөшөнчө вөсем, Газпром пөлтөрнө тәрәх, «Украина урлә транзитпа услакан сүт сәнтәләк газне төрөслөсө тәмәлли йөркөсем» текен протокола пөр улаштармасәр ала пусна.

Кәмәлөпе ял җыннинө җывәх

Ял җынни өпле пурәнни, унән култура шайөн ата-ланәвө мөн сүллөшөнчө пулни тавар туянакан магазинә пырсан ал туланө җинчи пекех куҗ умне тухать. Унна шәкәл-шәкәл пулни, тавар туянакан йитәвөсене тулли тивө-ёҗтерни ял културине тепөр картлашка маләллә сөклет. Җакна хәйсен кулленчө ёҗөнчө Мән Сөнтөр райовөн Шатракасннчи куллен кирлө таварсен магазинә заведующийөпе Раиса Геннадьевна Нартовапа (райпо системнчө 1982 сүлтәнна) 20 сүл ытла магазинта сүтүсәра вәй хуракан Ольга Николаевна Ильина (әнә сән үкерчөкөре куратәр) аван әнланасөсө. Җавәнпах вөсен өҗө те кәл-кәл пырать, магазинта та тирпөйлө, тавар туянакансем тө вөсемпө кәмәллә. Маләллә та сәллах пултәрчө.

А. БЕЛОВ сән үкерчөкө.

Январөн 12-мөшө – РФ прокуратура ёҗченөсен күнө

Сәкунләх сүлти шайра пултәр

Январөн 12-мөшөнчө Раҗсей прокуратурине йөркөлөнөренпө 287 сүл ситрө. Җәк органа 1722 сүлта Пөрремөш Пөтөр патша үкәзөпе туса хунә. Җав вәхәтранпа Раҗсей прокуратури сөр-шыври сәкунсене төрөс пурнәсәнинө, РФ Конституцине пуртө пөр пөк пәхәннинө төрөслөсө тәрәтәр.

Пәллә өнтө, район җыннинө право төлөшөнчө пөлөвө кирлө шайра мар. Җәлла вара прокуратуранә пулашу йитса килекенсен йөшө пысәк. Прокуратура шәпах вөсен сәкунләх интересөсене хүтөлекөн пулса тәрәтәр.

Акә иртнө сүлта Муркаш район прокуратури иск тәрәтәсә суд урлә Чәваш Респуббликин Сывләх сыхлавөн тата социәллә аталану министрствинө Чернобыльти аварие хутшәннә пөр җынна,

патшаләх пулашавнө сәкунлә майпа тивөсөкөнө, черөтө тәрәтәсә патшаләх сүрт-йөр сәртификачөпө тивөҗтермеллө турө. Субсиди тәкакөсөнө федерәллә бюджетран саплаштарнә. Прокуратура сәк черөтлө өҗпө те сөнсем хәйсен сәкунлә прависөмпө усә курма пултарнине куҗ умне кәларса тәрәтәр.

Пурө вара 2008 сүлта район прокурорө суда өҗлекөн сөнсенө өҗ уқсине (3122 пин төнкөлөх) түлеменнөпө сыхәннә 747 иск тәрәтнә. Сүл ситменнисен прависөне хүтөлөсөпө сыхәннә искөсем пурө 63, сүрт-йөр прависөне пәснөпө йитса сөрнә искөсем 14 пулнә.

Муркаш район прокуратуринчө паян прокурор сөмө пулса Ю.М. Семенов, прокурорән аслә пулашаканө пулса В.Ю. Захаров тәрәшәсөсө. Коллективра Е.Н. Кузьмина тата Г.З.Еремеева прокурор пулашаканөсем, Т.Р. Абрамова специалист, И.А. Тимофеев водител, И.Г. Васильева курьер килөштерөсө өҗслөсө пырасөсө. Пуртө сәкунләх мәлти вярәнта пултәр төсө тимлөсөсө.

Професси уявө ячөпө прокуратура ёҗченөсене өҗсрө әнәсөсем, сирөп сывләх сунас килөт. Емөт-шухәшсөнө, пусарусөнө пурнәсә көртсө пыма вәй-хәл ситсө пытәр, өҗсрө пысәк әстәләх пулашса пытәр.

С. ФИРСОВ, Муркаш район прокурорө.

Район хаҗачөн редакцийө.

Юбилей

Саламлатпәр

Юнкә ялөчө пурәнәкән Аслә Отчөстөвнәннәй вәрсә уәчәстнөкө, чылайранпа хуҗәләхрә өҗслөнө Карп Николаевич ЯГОДИНА юбилөйпа – сурәлнәнранпа 85 сүл ситнө ятпа чун-чөрөрен, әшшән, пур кәмәлтан саламлатпәр. Ан чирлө, сывләхлә пул, вәрәм өмөр сунатпәр сана. Санән ывәл-хөрүсөмпө, мәнүкөсөмпө савәнәсә пурәнмәллә пултәр.

Салампа: мәшәрө, 2 хөрө, ывәлө, мәнүкөсөм.

Пирөн юратнәнран та юратнә җыннәмәр – Сарчәк ялөчө пурәнәкән Алексөй Петрович ПЕТРОВ иртнө күнсөнчө 85 сүл тултарчө. Җәк сумлә юбилөйпа өпир әна пөтөм чун-чөрөрен саламлатпәр.

Турри сана нумай сүл пурәнма сирөп сывләх патәр, вәтләху канлө пултәр, мөн пур ырләх санран ан уйрәлтәр. Маләллә та мәшәрупа, ачусөмпө, мәнүкөсөмпө пөрлө савәнәсә пурәнмәллә пултәр. Чир-чөр аякра тәтәр, пурнәсрә сана телөй сунатпәр.

Ырә сунса та юратса мәшәрө, ывәлөсөмпө кинөсөм, хөрөсөмпө көрүшөсөм, мәнүкөсөмпө көҗөн мәнүкөсөм.

Мән Сөнтөртө пурәнәкән Николай Федорович ЗИНОВА 60 сүл тултарнә ятпа чөрөрен тухакан әшә сәмахсөмпө саламлатпәр. Вәрәм кун-сүл, тулли телөй, сирөп сывләх сунатпәр. Нумай сүл сөмийүлө, тәванусөмпө савәнәсә пурәнмәллә пултәр.

Январөн 13-мөшөнчө вара вәл Галина Елизаровна мәшәрөпө сөмө савәрни 30 сүл пулчө. Җәк ятпа пирөн юратнә җыннәмәрсөнө маләшө те пөр-пөрнө хисөплөсө, юратса, әнланса пурәнма вәй-хәл тата мөн пур ыррине кәна сунатпәр. Пурнәс сукмәкөпө өксөрөн пөрлө килөштерөсө утмәллә пултәр.

Саламләкәнсөм: Голишниковсөм.

Юратнә мәшәрә, анненө, хунямана, асанненө – Чәмөш ялөчө пурәнәкән Лидия Петровна ЕРШОВАНА январөн 13-мөшөнчө 55 сүл тултарнә ятпа чун-чөрөрен саламлатпәр. Сирөп сывләх, телөй, вәрәм кун-сүл, әнәсү, ләпкә пурнәс сунатпәр. Тавтапуҗ сана пуриншөн те.

Саламләкәнсөм: мәшәрө, ывәлө, икө хөрө, көрүшө, кинө, виҗө мәнүкө, тәванөсөм, күрүшөсөм.

Хөллөхи каникул ләпкә пулчө-и?

Җөнө сүл уявөсөм тимлөхө сүхәтинчө төрлөрен чрөзвычайлә ларутәрү сиксө тухассөпө пысәк хәрүшләх кәларса тәрәтәсөсө. Пөтөмөшлө сәкнашкәл ларутәрүра гәрәндәсем право йөркинө пәсәсси тө йышланать. Кәҗалхи Җөнө сүл мөнлө иртрөхә, мөнлө асра юлчө вәл? Җәк ыйтусөм сөнө хурав ышрасә эпө район администрацийөн чрөзвычайлә ларутәрү тата гәрәндәлө оборона өнөпө өҗлекөн пай өртүсөпө Н. МИЛЮТИНПӘ, районти патшаләх пушар надзорөн пусләхөпө И. СМИРНОВПА, Муркаш районөпө өҗслөнө шалти өҗсөн пәйөн өртүсөпө Е. МАКАРОВПА төл пулса кәласрәм.

Н. МИЛЮТИН:

– Җөнө сүлән савәнәсә ытамнө лекни те хәйнө өвөр йывәрлөх. Җәкна районти чрөзвычайлә ларутәрү служби төплө хәтәрленчө, пулас инкөсөмпө көрөшмө хәтәр пулчө. Җәкна курах-тәр кану күнөсөнчө уяв савәнәсөне пөтөмөшлө сирөкөн инкөсөмпө пулмарөс. Районти аварипө сәләв служби мөн пәләртнә өҗсөнө тивөслө шайра туса ирттерчө. Кану күнөсөм вәк-

төвөкөсөр пулмарөс, аңчәк вөсөнчөн чылайәшнө районта пурәнәкәнсөм сисөс тө юлмарөс. Акә кану күнөсөнчө Чуманкассөпө Ильинка тәрәхөсөнчө электрричөстө сүти сүнни вәхәтра туса ирттернө өҗсөнө пула чрөзвычайлә ларутәрү патнө ситмерө. Мән Хураҗкәри шулла ача сәдөнчө шыв пәрәхө шанса ларнинө те Мән Сөнтөртө коммунәллә предприяти вәйөпө сийөнчө пөтермө май пулчө. Муркашри хәттерсөнчө газ кәмаксөнө сывләш пәмәлли пәрәхсөм пас тытнөпө хупланнинө те районти газ службин авариллө бригади сийөнчө сирсө ячө.

И. СМИРНОВ:

– Николай Панфилович кәланөпө килөшөтөп. Пушар хурал өҗченөсөм те уяв күнөсөнчө инкөсөмпө көрөшмө тухни пулман. Җәк вәхәтрах патшаләх пушар надзорөн инспекторөсөн вәйөпө Җөнө сүл уявөсөм, Сурхури ирттернө вярәнсөнө төрөслөсөх тәтәмәр. Пулма пултәракан инкөсөмпө сирсө яма хәтөрринө төрөслөсө пушар машинөпө тухса вөрөнтү те ирттертөмөр. Тавах Турра, Җөнө сүл уявөсөм пушарсөмсөрөх иртрөс. Аңчәк иртнө сүлсөнчө төслөхсөм сөнө таянса җәкна кәлас килө-

лет: сәнтәләк хәвәрт сивөтнө май сөнсем пүрт-сүртсөнө хәйсөм әстәланә электрприборсөмпө хутса әшәтма пулсәсө. Чылай чух электрприборсөмпө юсәвсәр. Ку вәл – инкөсөмпө пуламәшө. Җәк вәк пекех сивө сәнтәләкә пула вәйлә хутнә кәмаксөм те «хөрлө автанә» сүл парасөсө. Вәйлә хутнөпө сурәлнә кәмаксөнчөн сүләм тула тухать тата асбөт мәрьөсөм сиксө кәясчө. Җәк хәрүшләхә сөнсен асрах тытасчө.

Е. МАКАРОВ:

– Җөнө сүлти кану күнөсөнчө районта общөствөннөсә хумхантаракан йывәр преступленисөм пулмарөс. Җәкна вәлли кану күнөсөнчө пирөн өҗсөнсөм вәйләтнә йөркөпө өҗслөсө. Вөсөн профөссиллө әстәләхнө кура ләпкә ларутәрәва сыхласә хәварма май килчө. Милици өҗсөнсөм асәрханөпөх Җөнө сүл уявөсөнчө юр сөнчө сывәрәкан 3 гәрәданина шанса вилсөрөн сәлса хәварма пултәртәмәр. Пөтөмөшлө вара сәк тапхәрта пулнә 22 преступленирөн 19-шнө сийөнчөх уҗса патәмәр. Гәрәндәсем уяв күнөсөнчө право йөркинө пәснә 146 төслөхө протокол сөрсә пәләртрәмәр.

А. БЕЛОВ кәласнә.